قارئین سی گزارش اے کہ اس آن لائن اخبار دی ترسیل سوشل میڈیا تے کرُن

hindkowanweekly@gmail.com

لے کے ناں میں سوہنڑے رب دا کراں کلام بیان (القرآن)

WEEKLY HINDKOWAN PESHAWAR

مدیر: محمد نعمان قیوم

ہفت روزہ

مدیر اعظم
محمد ضیاء الدین

پشور

ہندکووان

گندھارا ہندکو بورڈ دے تحت چھپڑیں والا پہلا ہندکو ہفت روزہ اخبار

پاکستان دی ہندآریائی زباناں ہندکو، پنجابی، سرائیکی، گوجری، سندھی، پہاڑی تے دیگر زباناں دا اخبار

جلد: 8 | جمعرات 30 اکتوبر 2025 | شمارہ: 381

اسمبلی دی زباناں اچ گوجری زبان بی شامل

گوجری زبان دی شمولیت نال صوبے اچ ثقافتی ہم آہنگی تے لسانی احترام ئوں مزید فروغ ہل سی، سپیکر بابر سلیم سواتی

گندھارا ہندکو بورڈ نے سپیکر خیبر پختونخوا اسمبلی بابر سلیم سواتی دے مذکورہ اقدام ئوں خوش آئند قرار دتا وے

پشور (ہندکووان نیوز) خیبر پختونخوا اسمبلی نے گوجری زبان ئوں اسمبلی رولز اچ سرکاری طور تے شامل کرنے دی منظور دے دتی اے۔ ایوان اچ اے تاریخی فیصلہ سابق وزیر قانون آفتاب عالم دی پیش کردہ ترمیم دے ذریعے کیتا گیا، جس ئوں تمام اراکین نے اتفاق راے نال منظور کیتا۔ اس موقع تے اسپیکر بابر سلیم سواتی نے اظہار خیال کردے ہوئے کہیا کہ پہلے اسمبلی دی کارروائی اچ صرف انگریزی، اردو تے پشتو زباناں اچ تقریر شامل ائی، بعدازاں سرائیکی تے ہندکو زباناں ئوں بی اسمبلی رولز اچ شامل کیتا گیا۔ اسپیکر دے مطابق گوجری بولنے والیاں دی وڈیعداد خیبر پختونخوا دے مختلف علاقیاں اچ آباد اے، تے اے زبان گزشتہ بارہ سو سال سی اس خطے دی ثقافت تے روایات دا حصہ وے۔ آناں نے ہتیا کہ گوجری زبان اچ ادب، فلسفہ، شاعری تے ریڈیو پروگرامز بی موجود اُن لہذا اس ئوں صوبے دی چھویں سرکاری زبان دے طور پر شامل کرنا اک تاریخی قدم اے۔ اراکین نے اس فیصلے تے خوشی دا اظہار کردے ہوئے کہیا کہ گوجری زبان دی شمولیت نال صوبے اچ ثقافتی ہم آہنگی تے لسانی احترام ئوں مزید فروغ ہل سی۔ گندھارا ہندکو بورڈ نے بی مذکورہ فیصلے ئوں خوش آئند قرار دیندے ہوئے کہیا کہ گندھارا ہندکو بورڈ شروع دن سی ہندکو سمیت علاقائی زباناں دی ترقی دے خدمات سرانجام ویندا پیا وے، گندھارا ئوں گوجری زبان دی کتاباں شائع کرنے دا اعزاز بی حاصل اے۔

گندھارا ہندکو بورڈ

ڈاکٹر الٰہی بخش اختر اعوان دی خدمات نوں یاد رکھا جاسی

ڈاکٹر الٰہی بخش اختر اعوان ہوئراں نے اپڑی ساری زندگی درس و تدریس دے شعبے نال وابستہ رہ کے اپڑی ماں بولی دی محبت دی سرشاری اچ گزاری، مرحوم 2012 اچ دوسری عالمی ہندکو کانفرنس سی بعد انتقال کر گئے اَے

پشور (ہندکووان نیوز) ہندکو اردو تے انگریزی دی 40 سی زیادہ کتاباں دے مصنف ڈاکٹر الٰہی بخش اختر اعوان بیک وقت اک ماہر لسانیات، ماہر تعلیم، محقق، مورخ، شاعر، ادیب، نقاد، مقرر، مترجم، صحافی، ریڈیو براڈکاسٹر تے ٹیلی کاسٹر اَے۔ ڈاکٹر الٰہی بخش اختر اعوان نے 1959 اچ ہندکو زبان دی ترویج و ترقی دے حوالے نال باقاعدہ تنظیم دی بنیاد رکھی جس دا نام ''بزم شعور ہندکو'' ایا۔ تے اِی تنظیم دے تحت 1960 اچ پہلی دفعہ ہندکو زبان دے کسی شاعر دا دیوان چھپے کے منظر عام تے آیا۔ اس دے علاوہ اُناں دے اک تاریخی کارنامہ اے بی اے کہ اُناں نے پہلی دفعہ ہندکو زبان دی پہلی باقاعدہ ڈکشنری ترتیب دتی جس اچ کم و بیش 20 ہزاری زیادہ الفاظ شامل آئے۔ اس دے علاوہ ڈاکٹر الٰہی بخش اختر اعوان ہوئراں نے ہندکو زبان و ادب یکتی تے کتاب 2004 اچ ''ہندکو صوبیات'' دے عنوان نال چھپ کے منظر عام تے آئی۔ اس دے علاوہ اُناں دے اک تاریخی کارنامہ اے بی اے کہ اُناں نے پہلی دفعہ ہندکو زبان دی پہلی باقاعدہ ڈکشنری ترتیب دتی جس اچ کم و بیش 20 ہزاری زیادہ الفاظ شامل آئے۔ اس دے علاوہ ڈاکٹر الٰہی بخش اختر اعوان ہوئراں نے ہندکو زبان و ادب اچ پہلی دفعہ ہندکو زبان دی صوبیات دے اُتے اناں نے باقاعدہ تحقیق دے حوالے نال باقاعدہ تنظیم دی بنیاد پیہ پچھاؤن۔ تحقیقن دی طرف سی پیپرز ملنے شروع ہو گئے ؤن تے کم تکمیل دے آخری مراحل اچ داخل ہو گیا وے۔ عنقریب اے رسالہ بی منظر عام تے آ جاسی۔ یاد رہو وے کہ اس سی پہلے شائع ہوئیں ولے چوتھے شمارے ئوں بی نہ صرف علاقائی بلکہ قومی تے بین الاقوامی سطح تے بی علمی و ادبی حلقیاں اچ بے حد سراہیا گیا ایا۔ دے حوالے نال وفاقی وفاقی دتے جناں موضوعات تے تحقیقی مقالے لکھے جنہوے کہ گندھارا ہندکو بورڈ دے تحت چھپ دے رے۔ الٰہی بخش اختر اعوان ہوئراں نے اپڑی ساری زندگی درس و تدریس دے شعبے نال وابستہ رہ کے اپڑی ماں بولی دی محبت دی سرشاری اچ گزاری تے 2012 اچ دوسری عالمی ہندکو کانفرنس اچ شرکت وَے لندن سی پاکستان آئے تے اس دوران اناں دا انتقال ہو گیا۔ گندھارا ہندکو بورڈ نے اناں دی وفات سی بعد اناں دے تحقیقی کماں ئوں منظر عام تے آندا جس اچ آناں دی مذکورہ ڈکشنری دے علاوہ دیگر متفرق تحقیقی مقالہ جات شامل اَے۔ الٰہی بخش اختر اعوان ہوئراں دی خدمات ئوں ہندکو زبان و ادب دی تاریخ اچ ہمیشہ یاد رکھا جاسی۔

پاکستان جرنل آف لینگویجز دا تازہ شمارہ تکمیل دے مراحل اچ

مذکورہ جرنل اچ نامور محققین دے پیپر شامل کیتے جاندے، پیکن، عنقریب منظر عام تے آ جاسی

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ تے گندھارا ہندکو اکیڈمی دے تحت شائع ہونڑیں والے انگریزی مجلے ''پاکستان جرنل آف لینگویجز'' دے پچھیں شمارے دی تیاری زور و شور نال جاری اے۔ اس حوالے نال سوشل سائنسز اچ لسانیات و ثقافت دے محققین ئوں کال فار پیپر دا خط پچوا دتا گیا وے تا کہ اوہ انگریزی زبان اچ اپڑے ریسرچ پیپر پچھاؤن۔ محققین دی طرف سی پیپرز ملنے شروع ہو گئے ؤن تے کم تکمیل دے آخری مراحل اچ داخل ہو گیا وے۔ عنقریب اے رسالہ بی منظر عام تے آ جاسی۔ یاد رہو وے کہ اس سی پہلے شائع ہونڑیں والے چوتھے شمارے ئوں بی نہ صرف علاقائی بلکہ قومی تے بین الاقوامی سطح تے بی علمی و ادبی حلقیاں اچ بے حد سراہیا گیا ایا۔

ہندکو زبان دے قدیم شعراء دے کلام دی اشاعت دا سلسلہ جاری

قدیم شعراء دی فہرست اچ شامل استاد میر احمد مٹھو دا کلام چھپائی دے مراحل اچ اے

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو اکیڈمی دے تحت ہندکو زبان دے قدیم شعراء دے کلام دی اشاعت دا سلسلہ بی جاری اے تے اس ضمن اچ ہندکو زبان دے قدیم شعراء دی سرفہرست اچ شامل استاد میر احمد مٹھو دا کلام چھپائی دے مراحل اچ اے تے عنقریب منظر عام تے آئریں والا وے۔ گندھارا ہندکو اکیڈمی نے اس سی پہلے بی ہندکو زبان دے کئی قدیم مشاہیر دا کلام وقتاً فوقتاً شائع کیتا جس اچ احمد علی سائیں، استاد عبدالرشید تاج، غلام رسول گھائل، استاد تاج محمد تاج، استاد شفیق احمد میکن، آغا شیر شاہ سیٹھی تے استاد احمد علی وحشی وغیرہ شامل اُن۔

گندھارا دے تحت کتاباں دی ہارڈ تے سافٹ فارم اچ انڈ کسنگ جاری

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ تے گندھارا ہندکو اکیڈمی پشاور دے زیر اہتمام مختلف کتاباں دی ہارڈ تے سافٹ فارم اچ انڈکسنگ دا کم بی جاری اے۔ اس سلسلے اچ گندھارا ہندکو بورڈ دے جنرل سیکرٹری محمد ضیاء الدین دی ہدایت دے مطابق سٹاف ممبران کتاب ئوں مختلف مرحلیاں اچ تیار کر دین۔ گندھارا ہندکو بورڈ دے بانی چیئرمین ڈاکٹر ظہور احمد اعوان دی کتاباں دی دوبارہ سکیننگ تے انڈکسنگ دا کم جاری اے۔ اس دے علاوہ دیگر کتاباں تے بی مرحلہ وار کم شروع کیتا جاسی تے اُناں دی انڈکسنگ کیتی جاسی۔ سکیننگ دے بعد کتاب ئوں فرمے اچ لگایا جاندا وے تے اگلے مرحلے اچ اس دی ہارڈ فارم اچ انڈکسنگ کیتی جاندی اے۔ ہارڈ دے بعد سافٹ فارم اچ انڈکسنگ کیتی جاندی اے۔

''گندھارا نیوز'' تے ''گول رنگ'' رسالے دی سوشل میڈیا تے پذیرائی

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ تے گندھارا ہندکو اکیڈمی پشاور دے زیر اہتمام جدید ٹیکنالوجی دے اس دور اچ آن لائن رسالیاں دی تیاری دا کم زور و شور نال جاری اے۔ اس حوالے نال پچھ دن پہلے تیار کیتے گئے انگریزی نیوز لیٹر ''گندھارا نیوز'' تے سرائیکی زبان دے رسالے ''گول رنگ'' دی سوشل میڈیا تے بھرپور پذیرائی کیتی گئی اے تے علمی و ادبی حلقیاں نے گندھارا دی اس بہترین کاوش ئوں سراہیا وے۔

چترال (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ دے دوران روایتی لباس اچ چترال دی تریمتاں شریک اُن

آن لائن ''گندھارا نیوز'' دے 19ویں شمارے تے کم جاری

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ تے گندھارا ہندکو اکیڈمی دے تحت علاقائی زباناں دے فروغ و سے 18 رسالے شائع ہوندے پکین جد کہ اسی سلسلے ئوں جاری رکھدے ہوئے گندھارا ہندکو بورڈ دے جنرل سیکرٹری محمد ضیاء الدین دی ہدایت دے انگریزی دا آن لائن نیوز لیٹر تیار کرنے دا سلسلہ شروع کیتا گیا تا کہ صوبائی تے قومی سطح دے نال نال عالمی سطح تے بی گندھارا ہندکو اکیڈمی دی سرگرمیاں ئوں منظر عام تے لیایا جا سکے۔ مذکورہ نیوز لیٹر ''گندھارا نیوز'' دے 18 شارے منظر عام تے آ چکے ؤن، جد کہ انہیویں شمارے تے کم شروع کر دتا گیا وے تے عنقریب اے شمارہ بی منظر عام تے آ جاسی، شمارے اچ گندھارا ہندکو اکیڈمی دے مختلف پروگراماں تے کارکردگی دے حوالے نال خبراں ئوں انگریزی زبان اچ ترجمہ کر کے تیار کیتا جاندا وے۔

گندھارا دے تحت سرائیکی رسالے ''گول رنگ'' دے نویں شمارے تے کم جاری

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ تے گندھارا ہندکو اکیڈمی دے تحت شائع ہونڑیں والے رسالیاں اچ سرائیکی دا رسالہ ''گول رنگ'' بی شامل اے، اس رسالے دے 3 شمارے شائع ہو چکے ؤن جد کہ چوتھے شمارے تے کم جاری اے۔ اس رسالے دی خاصیت اے وے کہ اے مکمل سرائیکی زبان دا رسالہ وے اس سی پہلے دو شماریاں اچ گندھارا ہندکو بورڈ دے تحت منعقدہ سرائیکی کانفرنساں اچ پیش کیتے گئے سرائیکی شعراء و ادباء دے مقالے شامل کیتے گئے ؤن۔

گندھارا ہندکو اکیڈمی سوشل میڈیا تے سرگرم

سوشل میڈیا دی مختلف ایپس تے ویب سائٹس اُتے گندھارا ہندکو اکیڈمی دی مختلف سرگرمیاں شیئر کیتیاں جاندیاں

گندھارا ہندکو اکیڈمی دی کارکردگی دے حوالے نال رپورٹاں، رسالے، اخبار، خبراں تے تصویراں دی عوامی حلقیاں اچ پذیرائی

پشور (ہندکووان نیوز) جدید دور دے تقاضیاں ئوں مدنظر رکھدے ہوئے گندھارا ہندکو اکیڈمی پشاور نہ صرف پرنٹ میڈیا بلکہ سوشل میڈیا دے اُتے بی بہت زیادہ سرگرم اے۔ سوشل میڈیا دی مختلف ایپس تے ویب سائٹس اُتے گندھارا ہندکو اکیڈمی دی مختلف سرگرمیاں تے کارکردگی نال نال ڈسپلے کیتی جاندی اے مثلاً فیس بک، یوٹیوب، ٹوئٹر تے واٹس ایپ تے اس ئوں اپ ڈیٹ کیتا جاندا وے۔ گندھارا ہندکو اکیڈمی دے پلیٹ فارم سی منعقد ہونڑیں ولی تقریبات، ہفتہ وار عمومی انتظامی میٹنگاں، گندھارا ہندکو بورڈ دی ہندکو ادبی اکٹھ دے تحت منعقدہ تنقیدی اجلاساں دی رپورٹاں تے تصویراں وغیرہ گندھارا ہندکو بورڈ دی آفیشل ویب سائیٹ دے نال نال فیس بک، ٹوئٹر تے واٹس ایپ اُتے بی لوکاں نال شیئر کیتیاں جاندیاں ؤن تا کہ عوام الناس ئوں گندھارا ہندکو اکیڈمی دی کارکردگی تے خدمات دا نال نال پتہ چل دا جاوے۔

کاروباری حضرات سی گزارش

گندھارا ہندکو بورڈ پشور دے تحت ہونڑے والا واحد آن لائن ہفتہ وار ہندکو اخبار ''ہندکووان'' ئوں حکومت پاکستان دی طرف سی باقاعدہ ڈیکلریشن ملی ہوئی اے۔ ''ہندکووان'' اخبار نہ صرف پشور بلکہ اندرون تے بیرون ملک بی بذریعہ واٹس ایپ 2000 سی زیادہ لوکاں ئوں پچویا جاندا وے۔ اس اخبار اچ نہ صرف گندھارا ہندکو اکیڈمی دی مختلف سرگرمیاں دے حوالے نال خبراں تے تصویراں شامل کیتیاں جاندیاں بلکہ سیاسی، سماجی، ادبی تے علاقائی مسئلے تے مسائل دے حوالے نال بی خبراں تے کالماں ئوں اس اخبار دی زینت بنڑایا جاندا وے۔

کاروباری حضرات سی گزارش اے کہ اپڑے کاروبار دی آن لائن تشہیر وے تے دنیا دے کونے کونے اچ پہنچانیں وے ''ہندکووان'' اخبار اچ اپڑا حصہ پاؤ تے ساؤں اپڑی خبراں تے اشتہارات پچواؤ۔ ''ہندکووان'' اخبار اچ تواڈے اشتہارات انتہائی مناسب قیمت اچ مہینے اچ 4 واری اخبار دے صفحات اچ 4 کلر اچ لگائے جاسن۔

اپڑی خبراں تے اشتہارات دے حوالے نال مزید تفصیل جانڑنے وے درج ذیل واٹس ایپ نمبر تے رابطہ کرو تے ہندکووان اخبار دا حصہ بنڑو۔

محمد نعمان قیوم | 0314-9048111

"Language that Surpasses Border" Part-II

Rukhsana Qambar

Persons born in Latin America, even when their parents were purely Spanish, called themselves creole with pride to distinguish themselves from their colonizers. Creole, or criollo in Spanish, was their rallying cry for freedom against the gachupins, or Spaniards of Spain. Both were racially white but this manufactured difference divided them irretrievably. The basis of the criollo/creole identities and languages are still heavily Spanish, with blending of the local languages. Nevertheless, it is a powerful, and very hotly contested, foundation of the independent identity of the former Spanish colonies. In short, Latin Americans do not camouflage linguistic and biological mixing in shame, but embraced it proudly.

Hybridity: Anjali Prabhu considers metissage, transculturation and syncretism as the "avatars of hybridity" (Anjali Prabhu, Hybridity: Limits, Transformations, Prospects. New York: SUNY, 2007). These avatars or tranformations, may be applied to languages like Hindko that have their own expanding in their environs, i.e., Punjabi and Pashto. Therefore, the following quotation by Jan Pieterse fits it aptly:

"The importance of hybridity is that it problematizes boundaries" (Jan Nederveen Pieterse, "Hybridity, So What?" The Anti Hybridity Backlash and the Riddles of Recognition," in Theory Culture and Society (London: Sage, 2000), 220).

"Problematizing" the boundaries, or border of Hindko does not mean that it is subservient to, or dependent upon Punjabi or other language. Nor does it mean that the borders between languages are so porous that flow occurs unhindered of words, ideas grammar, syntax, lexicon and more. In Prof.Ruqaiya Hasan's words, hybridity should be viewed as "permeability". Permeability, in turn, "does not constitute license for crossing boundaries anywhere, anytime." Hybrid permeability entails that it has, "principled descriptions" of lexico-grammar and semantics" (Hasan, "In the Nature of Language: Reflections on Permeability and Hybridity"). Thus, hybridity between language is permitted only under controlled and clearly defined and "principled descriptions" of lexico, grammar, semantics, etc. The "controllers" are the academicians who prepare language dictionaries, poets and writers, and the public that determines widespread use of "borrowed" or hybrid words, phrases, metaphor, grammar, etc over sustained periods of time. The result is the language, and its cultur's creolization, mestisaje, transculturation syncretism and hybridity.

The "South Asian Blog" takes as reasoned view of the status of the Hindko tongue. In the sense expressed by this blog, Hindko may be considered pidgin, that is, a language that arises from the need to communicate between two communities, "Pidgin" here is a linguistic term without any negative connotations such as becoming indiscriminately "mongrel". The theoretical location of this language lies in the concept of hybridity. The south Asian blog states:

The entire Hindko speaking area should be thought of as an area of overlap between Punjabi and Pashto. The language base is all very similar to Punjabi (and basically identical (sic-identical) to Seraiki) but there is both a large vocabulary and cultural context similar to Pashto culture). This makes sense as a fifth of Hindko speakers in the Hindko speaking areas self identify as Pathan. In many families Hindko as Pashto are both spoken. (South Asia Blog: Politics and History of the Indian subcontinent. Category Archives: Hindko, posted on June 12, 2014 under Balochistan, Balti, Demograpics, Ethinicity, Hindko, Khowar, Kohistani, Language, Maps, Pakistan, Pashtuns, Punjabi, Saraiki, Shina, Sindh: https://southasiablog.wordpress.com/2014/06/12pakistan-language-map/.

Mapping Hindko

Native to the Hazara region of Pakistan, Hidnko-speakers, or Hindkowans are mainly focused in the urban areas of Peshawar, Abbottabad and Haripur. Part of the Hindko language comprises a distinct vocabulary and the rest is close to Punjabi. However, the Punjabi languages has no "standard" Punjabi. It comprises so many regional variations that it alters in accent, if not also in dialect at the distance of approximately every twenty kilometers. Thus some linguistics consider Hindko to the north and Seraiki in the south of the province of Punjab as variations of the Punjabi language. Hindko appears in linguistic maps of Pakistan as follows:

To be Continued.....

گوشہ ادب

ہندکو ڈرامہ سیریل — کاں بول پے

تحریر: نذیر بھٹی — پروڈیوسر: نسیم جان

پشور ٹیلی وژن سنٹر — تیسری قسط

کیپر خان دی بیوی صحیح ٹریٹنٹ نہ ہونڑیں دی وجہ تل مرجاندیئے تے کیپر خان واپتر اکبر خان آپڑی ماں دی موت دا ذمہ دار ڈاکٹر روشن نوں سمجھدے ہویاں بندوخ چکدائے تے ڈاکٹراں دے کیمپ جا کے ڈاکٹر روشن تے بندوخ رکھ دیندائے۔ ڈاکٹر روشن کینداے تیری ماں دی موت دا ذمہ دار میں نئیں گا انھودی جہالت اے۔ اگر تیری ماں دی بیماری دی نوعیت چیک کرنے دی منوں اجازت ملدی تا ہوسکدا آیا اوچ جاندی تو منوں مارنے دی بجائے انھودی جہالت نوں ماردے کے دی ماں اسراں نہ مری۔

اکبر خان کہار آکے آپڑے پیونوں کینداے کہ گراں وچ اسپتال تے سکول بنڑنے چاہئیدن۔ کیپر خان نوں غصہ آجاندائے تے کینداے کہ میں سمجھ گیا واں کہ ایہہ فضول گہل تیرے کن وچ اس ڈاکٹر نے پائی اے۔ اوغصے دی حالت وچ ڈاکٹراں دے کیمپ آنڈائے۔ تے ڈاکٹر روشن سی پچھدائے کہ تھواڈا کم کھتے پہنچائے۔ ڈاکٹر روشن کینداے۔ اسی مرض تے قابو پانڑیں وچ کامیاب ہوگیاں۔ کیپر خان کینداے تاثیر چکو انھوکیمپ تے واپس چلے جاؤ۔

ڈاکٹر واپسی دی تیاری شروع کردین۔ عملہ پیکنگ شروع کردائے۔ عابدہ بک پاسے اداس بیٹھی سوچاں وچ ڈبی ہوندیئے۔ ڈاکٹر روشن اس دے کول آنڈائے تے پچھدائے کہ کیہہ پئی سوچدی ایں عابدہ..... عابدہ کینیئے میں اس علاقے دی جہالت دے بارے وچ پئی سوچپیاں۔ ڈاکٹر روشن کینداے ایہہ ڈیئے لوکن سدھے نی ہوسکدے۔ تو چل تے واپسی دی تیاری کر۔ عابدہ کینیئے۔ منے واپس نی جانڑاں ڈاکٹر صیب۔ میں اتھے ای رہساں تے انھودی جہالت دے خلاف جہاد کرساں۔ ڈاکٹر روشن کینداے۔ نوں واپس شہر پہنچاڑاں میری ذمہ داری اے۔ میں تھواہوں اتھے نی چھوڑ سکداں۔ کیونکہ بک تا انھودا ماحول ٹھیک نئیں گا تے دوسرا ایہہ کہ تو بک جوان کڑی ایں۔ عابدہ کینیئے۔ میں صرف انسان آں تے انسانیت دے ڈیوے بالنا میرا مشن اے ڈاکٹر کینداے۔ مگر تو اتھے محفوظ نئیں ایں جد تک منوں تیرے تحفظ دی ضمانت نہ مل جاوے میں تمہاونوں اتھے رہنڑیں نی دیناں۔

عابدہ، ڈاکٹر روشن نوں زمان خان کول لے جاندیئے تے زمان نوں کینیئے۔ میں تمہاوی تھی بنڑے تے تمہاڈے کول رہنڑاں چاہنی آں۔ ایہہ سنڑ کے زمان سوچ وچ پے جاندائے تے کینداے۔ اگر میں تنوں آپڑی تھی دے بجائے آپڑی نوہنڑاواں تا تیرا کیہہ جواب ہوندی۔ عابدہ ڈاکٹر روشن نوں کینیئے۔ ہونڑ تا تمہاونوں میرے تحفظ دی ضمانت مل گئی اے ڈاکٹر صیب۔ ڈاکٹر کینداے تیرا اللہ مددگار ہووے۔ کہہ کے چلا جاندائے۔

عابدہ دا انور تل وپاہ ہوجاندائے تے او کہار وچ تکینک کھول کے غریباں دا مفت علاج کرنے لگ دیئے۔ تے نال ای او کہار کہار جا کے رناں نوں آپڑے پیچاں نوں تعلیم دواونڑیں دا کینیئے اوآپڑے سوہرے نوں کینیئے کہ میں تھودے لوکاں نوں علم تے ہنر دل متوجہ کرکے ایجوکیٹ کرنا چاہنڑیاں۔ زمان کینداے ایں تیک کم اے پتر میں اس وچ تیرے تل تعاون کرساں۔ عابدہ سنڑ دل وچ ہک سکول پی کھلوا دیندیئے۔

اکبر دے دماغ وچ ہر ویلے ڈاکٹر روشن دی گہل چبدی رہندیئے۔ اوکہار وچ تائے بغیر شہر آجاندائے تے ڈاکٹر روشن تل ملدا رائے تے اس نوں کینداے کہ تسی منوں ڈاکٹر بنڑادیو۔ ڈاکٹر کینداے۔ ڈاکٹر بنڑنے واسے لمی مدت دی ضرورت اے تے تو جوان ایں۔ تے ان پڑھ پی تو ڈاکٹری دا کورس نی کرسکناایں البتہ تیری ایہہ خواہش اسراں پوری ہوسکدیئے کہ تو وپاہ کرلیویں تے آپڑی اولادنوں ڈاکٹر دا کورس کرادیویں۔ اکبر کینداے منے گراں نہ جانڑیں دا فیصلہ کیتا ہویاے۔ میں اس وخت گراں جاساں جد کہ اتھے سکول تے اسپتال بنڑ جاوے۔ ڈاکٹر دی بی بک جوان تھی اے جنہوری کہ ڈاکٹری دا کورس پئی کردیئے۔ اوکبر دا پاہ آپڑی تھی تل کرادیندائے۔

اکبر دے گراں سی غیب ہونڑیں تل کیپر خان پریشان ہوجاندائے کیونکہ او دشمن دار بی اے او اکبر نوں ٹہونڑیں لگدائے۔ گراں دا تانگے والا کیپر نوں بتاندائے کہ اکبر خان اس دے تانگے وچ شہر گیا ہویاے تے میں اس نوں ڈاکٹر روشن دے بنگلے تے چھوڑ آیاں۔ کیپر نوں غصہ آندائے کہ ایہہ ڈاکٹر میرے پتر نوں پیا میرے سی باغی کردائے۔ او اکبر نوں واپس لیانڑیں شہر جاندائے تے ڈاکٹر دے بنگلے تے پہنچدائے۔ تاآنوں پتہ لگدائے کہ اس نے ڈاکٹر دی تھی تل وپاہ کرتائے تے اوسارے ملک سی بارد چلے گئین۔ ایہہ سنڑ کے کیپر مایوس ہوجاندائے تے واپس گراں آجاندائے۔

عابدہ نوں خدا ہک پتر دے دیندائے تے ویلت وچ اکبر نوں خدا تھی دے دیندائے۔ وخت گزردائے۔ اکبر دی تھی تے انور دا پتر جوان ہوجاندیئے۔ اکبر دی تھی وڈی ہو کے میڈیکل کالج وچ داخلہ لے لیندیئے۔ لندن دے اسی کالج وچ ہک بڈا کامران پی پڑھدائے۔ اکبر دی تھی شفا تے کامران ہک دوسرے تل محبت کرنے لگدین تے اناں دی محبت جنوں دی حد تک ودھ جاندیئے۔

شفا کامران نوں آپڑے پیو اکبر تل ملاندیئے۔ اکبر کامران سی پچھدائے کہ تو کتھوں دا رہنڑیں والا ویں۔ کامران آپڑے پیو تے گراں داناں بتادائے۔ تا اکبر سمجھ جاندائے کہ ایہہ سانڈل قبیلے دے سردار زمان خان دا پوتڑا اے۔ تا او سوچ وچ پے جاندائے۔ کامران دے جاثیریں دے بعد او شفا نوں کینداے کہ تو اس بڈے تل ملنا چھوڑ دے۔ اس دے خاندان تل ساڈی قدیمی دشمنی اے تے نہ اس دے وڈے تنوں آپڑی نوں بنڑاڑاں قبول کرسن تہ میرے وڈے اس نوں آپڑا جوائی تسلیم کرسن۔ ایہہ سنڑ کے شفا پریشان ہوجاندیئے۔

اکبر محسوس کردائے کہ شفا تے کامران دی محبت خطرناک صورت اختیار کرگئی اے۔ تا او شفا نوں کیپر خان کول پہنچڑیں دا فیصلہ کرلیندائے۔ کیپر خان سنڑ کے خوش ہوندائے کہ اس دی پوتڑی پئی اس کول آندیئے۔ اوگراں دے کش معزز بندے لیکے ایئرپورٹ جاندائے۔ شفا نوں دیکھ کے کیپر خان دے مغز چوہویں نکلنے لگدین۔ کٹے ہوئے وال۔ ستھنوں دے بجائے سکٹ جس چوہڑپنے پنگے نظر آندین۔ بغیر بانہوں دے قمیض تے روپئے دی جگاں تے ریشمی رومال۔ کیپر دے تل آئے معزز لوک شفا نوں دیکھ کے منہ موڑنے لگدین تے کیپر دیاں اکھیاں بی شرم تل نئیواں ہوجاندیاں تے او غصے نال لال ہوجاندائے۔ او پوتڑی نوں تانگے وچ بٹھا کے کہار لیا ندائے۔ اناں دا تانگہ قبرستان کولو لنگدائے۔ تا تھی دی قبر کول بیٹھا عزت خان کیپر خان دی پوتڑی نوں دیکھ کے اٹھ دائے۔

کیپر خان شفا نوں کہار لیا کے کمرے وچ بند کردیندائے تے کینداے کہ تتے منوں پوری قوم دے سامنڑے شرما ندائے۔ اس نوں علاقے دا روایتی کیپر دیندائے شفا کھورتے تے پھارے کپڑے پاکے انجھن وچ پے جاندیئے۔ کیونکہ او بک نازک بدن کڑی اے تے مختصر لباس پاخیریں دی عادی ہوندیئے۔ کیپر خان اس نوں حکم دیندائے کہ تتے کہاری بارقدم نی رکھڑاں۔

(جاری اے)

نعت — ڈاکٹر خادم ابراہیم

سرمہ میریاں اکھیاں دا خاک مدینہ اے
سوہنڑاں شہر دُنیا اُتے پاک مدینہ اے

جالی تریرھنے دی چم چم کے مر جاواں
حسرت میرے دل دی ایہہ قصہٗ پارینہ وے

انگلی دے اشارے نال چن نوں ٹوٹے کیتا
تیرا وے معجزہ ایہہ تیرا ہی قرینہ وے

بیٹھا ہوواں سائے وچ گنبد خضریٰ دے
دل اچ سنڑوے والا خاب ایہہ دیرینہ وے

ختم نبوت تواڈے تے قرآن دے نزول نال
عظیم ایہہ معجزہ وے کیہہ شان مصطفیٰ وے

عرشاں تے جا کے ہویا رب دا جو مہمان
فخر عالم، محیٔ خدا کل عالم دا نگینہ وے

خادم جس دی خوشبو نال ساری دُنیا مہکے
مشک نافہ مہکی اوہ محمدؐ دا پسینہ وے

عقل دا ماتم — محمد ضیاء الدین

بلدی اُگ سی نکلا عشق زندہ
بدلی سڑنے دی تاثیر آکے
ملی کربل اچ عشق ئوں نرا
کرن ماتم عقل دا تیر آکے
غزوہ خندق، بدر، حنین
دیندے فتح دی توقیر آکے
ہر جگ تے ہر ہک زمان اندر
عقل سر سٹا اخیر آکے

غزل — محمد نواز صابر

رنگ بہ رنگی کپڑے پا کے ہو جاندے چکیلے لوک
کسراں رنگ بدل دے ؤن ایہہ دیکھو رنگ رنگیلے لوک

ہرن وانگر چال اناں دی لیکن دیکھ کرشمہ ایہہ بی
کسراں دلاں اُتے قبضہ کر دے ایہہ پھرتیلے لوک

نظراں دا ایہہ تیر چلا کے دل نوں چھانوئی کر دیندین
عاشقاں نوں سخ زخمی کر دیندے ؤن ایہہ نخریلے لوک

بعضے یار تا ہس ہس ملدے لیکن دل اچ رکھدے خور
میں حریان آں کتنا زہر اے کتنے ؤن زہریلے لوک

ساڈا تے اناں دا رشتہ صابر ہوخ نی ودھ سکدا
ایہہ ؤن نخرے کرنے والے اسی آں شرمیلے لوک

ہندکو دی تہرتی — سعید پارس

ہندکو دی تہرتی دے اُتے اسن دا بوٹا رایا
اس بوٹے نوں سانے مل کے پیار دا پانڑی لایا
نفرت دے تل باغ چوہلدے ویرا کے سر تل پانڑاں
جو کیھ کرنے اج ای کرنے کل کوئی دیکھ نہ پایا
سوہنڑے رب نے اس تہرتی نوں پھلاں نال سجایا
خالی اتھو کوئی نی گیا اپڑے کہ پرایا
اُچے پچے شاعر تے فنکار ازا سرمایہ
اس تہرتی دے لوکاں نے دے اُچا ڈاڈا نام کمایا
آخڑے ولی نسلاں ہندکو نوں چھلیاں دیکھن
ازا ایں وڈیاں نے اُچڑے ہتھاں دے تل رایا
آؤ رل مل چلیں اسی حق چ دیاں راہواں
جتاں راہواں تے سایہ دے جس دا ہینگا سایہ
پارس رنگ ہندکو دے سارے ڈیرے یا ہزارہ
سارے ساڈے دل وچ وسدے پیار اناں تل پایا

انہیرا — سلیمان ملک

اس جنگ دی اس دھنڈور دے وچ
کیوں چانڑنا ہوئڑ لوکاں نوں دیرا اے
چدوں آسوں پاسوں ساری طرف
ہوئڑ انہیرے دا ای اے بسیرا اے

چدوں چاندنی رات آ جاندی اے
کیوں حق اے واضح کراندی اے
اس جگ تے ہوئڑ بسیرا اے
کیوں آپڑے اندر انہیرا اے

چدوں سورج گرہن لگ جاندا اے
اس بستی نوں ڈرانا اے

چدوں یاد تیری مینوں آندی اے
کیوں دجد دی صورت چھاندی اے

وت گول گول گھماندی اے
تے رب توں ہوئڑ جلاندی اے

سچے ہتھ سی رب توں منگدا اے
کچے ہتھ سی جگ نوں دیندا اے

رو روئیں یاد وچ رہندا اے
نہ تبریزؒ دا غلبہ پیندا اے

اے شدت دی تڑپ دا لمحہ اے
تو کیوں جنگلاں وچ توں رُلدا اے

کیوں روئیں روئیں کر دا اے
کیوں کشف دا درجہ منگدا اے

شہہ رگ تے خون دا ممبا اے
میرا رب نزیک ہوئڑ وسدا اے

اے آخری گل تڑپانی اے
اے جگ دی ہوئڑ تے فانی اے

☆☆☆

گوجری دی آواز اسمبلی تک

زباناں محض بولی نی ہوندیاں، ایہ تہذیب، ثقافت تے شناخت دی روح ہوندیان۔ خیبر پختونخوا اسمبلی دا حالیہ فیصلہ، جس اچ ہندکو تے سرائیکی دے نال نال گوجری نوں بی اسمبلی دی زباناں وچ شامل کیتا گیا، نہایت خوش آئند تے تاریخی اہمیت دا حامل اے۔ اس حوالے نال گندھارا ہندکو بورڈ پشاور دی خدمات بی کسی تعارف دی محتاج نینگیاں۔ گزشتہ ترے دہائیاں سی اے ادارہ ہندکو سمیت تمام علاقائی زباناں دی ترویج تے ترقی وسے سرگرم عمل اے۔ بورڈ دے تحت 7 عالمی ہندکو کانفرناں تے 9 علاقائی زباناں دیاں کانفرناں منعقد کیتیاں جاچکیاں وُن، جناں اچ مختلف زباناں دے نمائندیاں نے نہ صرف شرکت کیتی بلکہ اپڑیاں زباناں وچ مقالہ جات بی پیش کیتے تے پاکستان دی لسانی وحدت دا مظاہرہ کیتا۔ گندھارا ہندکو بورڈ نے گوجری زبان دے فروغ وسے بی گراں قدر خدمات انجام دیتیاں وُن، گوجری زبان بولنے والیاں دی وڈی تعداد خیبر پختونخوا دے مختلف علاقیاں اچ آباد اے، اے زبان گزشتہ بارہ سو سالاں سی اس خطے دی ثقافت تے روایات دا حصہ رئی اے۔ گوجری زبان اچ ادب، فلسفہ، شاعری تے ریڈیو پروگرم بی موجود اُن۔ گندھارا ہندکو بورڈ دے تحت شائع پروفیسر نذیر مسکین دی تصنیف کردہ گوجری زبان دی کتاباں ''گوجری افسانے''، شاعری دا مجموعہ ''شیو'' تے ''گوجری دے لسانی و ادبی مطالعے'' نہ صرف گوجری ادب دا سرمایہ وُن بلکہ ایہ زبان دی علمی بنیاداں نوں مضبوط کرنے وچ سنگِ میل دی حیثیت رکھدیاں وُن۔ اسی طرح گندھارا ہندکو بورڈ تے گندھارا ہندکو اکیڈمی نوں ہندکو، کوہستانی تے گوجری زباناں وچ خبرناں نشر کرنے دا اعزاز بی حاصل اے۔ گوجری زبان دی اسمبلی دی زباناں اچ شمولیت نال صوبے اچ ثقافتی ہم آہنگی تے لسانی احترام وُں مزید فروغ مل سی۔

وڈے شہراں اچ رہینڑیں دے مسائل

وڈے شہراں اچ صرف اوہ لوک روڈ ن جیہڑے اُناں دے اخراجات برداش کرسکن، اگرکسی دے کول اپڑی گڈی نہ ہوسی تے اوہ پرائیویٹ ٹیکسیاں اچ پھر سُن جس تے اُس دا کافی خرچہ اُسی کیوں کہ ساڈے اکثر وڈے شہراں اچ پبلک ٹرانسپورٹ سسٹم نہ ہونڑیں تے برابرا ے۔ اگر اُس دی اپڑی گڈی ہووے تے اُس دا بی اُس کافی خرچہ برداش کرنا پے اِس دے ٹاؤن پلاننز دے مطابق شہر آباد کردیاں وخت اُک منظم پبلک ٹرانپورٹ سسٹم یا سرکلر ریلوے دا بی نال اِی نال بندوبست کرنا ضروری ہونڑاں چاہیدے تا کہ اللہ دی خلقت نوں وڈے شہراں دے اندر اُک جگہ سی دوسری جگہ تک آنڑیں جائڑیں وسے کوئی مشکل نہ ہووے تے اے سفر اناں نوں مہنگا بی نہ پوے سب اے اچھی چیز تاں ہے کہ وڈے شہراں دی ہر سڑک دے دوئوں طرف سیکل چلائڑیں وے آں وسے اک وکھرا جیا ٹریک بنڑایا جاوے تا کہ لوکاں اچ سیکل چلانڑاں عام ہووے جس تے کھٹ خرچہ بی ہوسی تے انسانی صحت وسے فیدہ مندی ہوسی، تے اوہ بلڈ پریشر تے دل دی بیماریاں اچ جتلا بی نہ ہوسن تے نہ شوگر دے مریض بنڑسن۔ بڑے سائیکلنگ دے چیمپئن عام کرنے وسے اشرافیہ نوں پہل کرنی پئسی۔ یعنی پچاس سال دے بعد جدو 1988ء اچ دلیپ کمار اپڑی جنم بھومی پشور شہر آئے تے اُناں نوں آپڑے کہار دا رستہ پاریا دا پایا تے اوہ جدو گورنر ہاؤس پشور سی گڈی اچ آپڑا کہار ڈھکیوں جاندے سے پچے ائے تے ڈرائیور نوں گائیڈ کردے سے پچے ائے کہ کس سڑک تے جانڑاں وسے تے کھتے کھتے مُڑنا وے حتیٰ کہ اوہ آپڑے آبائی کہار پہونچ گئے پشور دے شہریاں دی طرف سی منعقدہ اُک تقریب اچ اُناں نے بڑے ارمان پیرے لہجے اچ کہا ایا کہ کدی کدی میں سوچنا واں کہ کس قیمت دے منے آپڑا شہر چھوڑا، ہوئڑ جدو میں مریساں تے اوہ میری پیدائشی زمین سی دور دفنا دے سُن کش اتھم دے جذبات دا اظہار پشور اچ پیدا ہوئڑیں والے عظیم سنگ تراش تے مصور گل جی تے بالی وڈ دے مشہور اداکراں امجد خان تے اُناں دے پیوز کریا خان المعروف جینت نے بی ساڈے نال کہا ایا جدا وواہ پشور آپڑے پُنڑ امتیاز دے ویاہ دے آئے ائے تے ہوئڑاناں اچ کوئی بی بقیہ حیات نہ ہینگا، گل جی کراچی میں تا دلیپ کمار امجد خان نے اُناں دے پیو ممبئی اچ دفن اُن۔

بشکریہ روزنامہ آج پشاور (مترجم: بلال احمد)

مہمان کالم

سید مظہر علی شاہ

hindkowanweekly@gmail.com

وڈے شہراں اچ رہینڑیں دے مسائل

نوں اُسی کیوں نی اپنانے اُن کہ جس نے اپڑے ملک دی اک وڈی آبادی نوں اناں دے اپڑے اپڑے گراواں اچ کیون سسٹم دے تحت نکے نکے کہاراں اچ وسا کے اناں دا رہائشی مسئلہ حل کیتا ے۔ زندگی دی ساری بنیادی ضروراں دی اناں نوں اپڑے اپڑے گراواں اچ دیے کے اناں نوں وڈے شہراں دا رُخ کرنے سی روک لتا وے۔ اناں کش ابتدائی لائناں دے بعد اچ دے تازہ ترین قومی تے عالمی مسائل دا داڑ کر ہو جاوے تے کوئی گل نینگی، روزانہ کوئی نہ کوئی اجیا واقعہ ہوندا رہندا وے جس کی پتہ چل دا رہندا وے کہ افغانستان ساڈے خلاف بھارتی پراکسی بنڑ چکا وے، ہوئڑ دیکھو نا بھارت دی پاکستان دے خلاف اے تازہ ترین سازش کہ جس دے تحت دریائے کنڑ تے ڈیم بنڑائڑیں دے وسے بھارت نے افغانستان دے طالبان نوں اک ارب ڈالر دی پیشکش کیتی اے جس نال خیبر پختونخوا دے کئی اضلاع متاثر ہوسن، آخیر اُناں پشور نال تعلق رکھڑیں ولے کش نا بفید افراد دے بارے اچ رقم کرسن اوہی صدی عوام نوں وڈے شہراں اچ جیوری رہائی طرز زندگی اپنانڑیں دی ترغیب دیندے ہینگن کہ اوہ زمینی حقائق دے برعکس ہینگاں تے کہ اس طرز عمل نال ملک دی اک وڈی آبادی دا دل ٹی ٹی دکھ دا، چین دی مثال

دل دا دورہ

اک دن نیندری جاگ دے ہوئے توا دے سینے اچ بے چینی محسوس ہووے، بسی تھوڑی دیر دے پریشان ہوئے اوئیر وت اطمینان کر لیندے او کہ اے بد بختی اے بڑے اے ای صورتحال اُچ ڈر دیر ہو جاوے تے توا ذہن کہندا وے کہ اے دل دا دورہ ہو سکدا وے؟ کسی بڑے زور ٹرنا ل اس خیال ن اپڑے ذہن چوکڑ دیندے اوئیں کدی نئیں اُسی سوچ دے اومنوں دل دا دورہ نی ہو سکدا، ایس منت بعد درد زیادہ ہو جاندا وے تے توا ذہ ستھے تے پرسے دے نال نال بدن اچ سستی جئی محسوس کردے او، کے اے دل دا درد ہو سکدا وے؟ کسی وت پریشان ہوندے او نئیں! یقیناً نئیں، اج گرمی کش زیادہ وے تے منے پرانی بُری خوراک کھادی اِی اسی خیال نال کسی آپ نوں تسلی دیڑاں چاندے او، کہانڑی اچ انگشافات دا تسلسل جاری رہندا وے، درد دوہ دا جاندا وے تے اخیر کسی اسپتال چلے جاندے او، جتھے توانوں اس دردی جلدی سی جلدی آرام پاگڑاں چاہندے او کے غلطی ہو گئی اسراں کیوں ہویا تے اِس سی بی ذیادہ ضروری کہ اسراں میرے نال اِی کیوں ہویا وے؟ کسی آپڑے آپ سی پچھ دے اوے منظر جیوا توانے دیکھا یا توانے دے گزرا ے تا مناسب تے درمیانے درجے دا علاجتی اشارہ وے، حالات اس سی بی بڑ ہو سکدے ائے تے دل دے درد دے نتیجے اس سی بی بُرے، کے وت کسی آپڑے اللہ دی دل دے دورے دی شکایت کر یا ہوئڑ کسی اس گل تے شکر کرو کہ کسی ہوئڑ کل جیوندے تے سوچیں دے قابل بی او اس کھیڈ دے اُصول کے

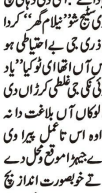

مہمان کالم

پروفیسر ڈاکٹر حفیظ اللہ

hindkowanweekly@gmail.com

دُن؟ کس نوں دل دا دورہ ہوئڑاں چاہیدے؟ کے اجے اُصول کدھرے بی موجود ہے دُن؟ اے اوہ سوالات اُن جیوڑے عموماً کسی بی ذہن اُچ اُس وخت آندے ہن جدو واقعی دل دا دورہ پیندا وے، سی بی یودے معمول دے راؤنڈ دے دوران منے اس وخت فرش دل دکھا جدو میں اس مریض نوں اناں سوالاں دے کوئی جواب نہ دے سکا ایاں، جیڑے 75 کلو وزن تے چوہ فٹ تر اچ قد دا اٹا کٹا جوان ایا ئرے بیڈ تے لیٹا یا اس دی عمر پچیس سال دے نزیک ائی تے اوہ کھلاڑی ایا، کھیڈ ای اس دی دلچسپی دا واحد مشغول ایا، سگریٹ بی نئیں پیندا ایا، اس دے خاندان اُچ کوئی خاص بیماری نئی ائی، حیران کن گل اے ائی کہ اوہ پچھلے دس سال سی کسی ڈاکٹر دے کول بی نئی گیا ایا، دو دن پہلے اس دے سینے اچ شدید درد ہویا ایا تے اس دے ساتھی کھلاڑی اُس نوں اسپتال لے آئے، اس دا اے درد دل دے شدید دورے دی وجہ ایا، اگرچہ پہلے دن اوہ چپ ایا شاید اس وسے کہ بوت حیران ایا ئرے دوئے دن اوہ بوت بے سکون تے بے چین ایا، پہلے تا اُس نے آپڑی اس بیماری تے یقین ای نئی کیتا ایا کہ اس نوں دا دورہ آیا وے، بڑے جدوا خیر کار اوہ کش سُن دا تے اس دا سوال ایا میں اتنا فٹ فاٹ بندہ ایاں تے وت میری عادتاں اچ اتنی کیہڑی عادت شامل ائی جیڑی دل دے دورے دی وجہ بنڑ سکدی ہووے تے وت منوں کیوں دل دا

بلاغت

ایہہ سوشل میڈیا دا زمانہ اے ہجر کجھ عرصہ ہور اس نے اساں نے مسلط رہنڑاں اے اس عرصہ دی طوالت کتنے سالاں یا دہائیاں کے محیط رہسی کہٹ توں کہٹ من اس بارے پچ اندازہ لائیوں تو قاصر آں۔ چوں کہ ہر مندے چنگے دی اِس تک رسائی اے۔ اس آسطے اِس اتا ہوڑاں آئی جھائیاں یا بدرائیاں کہ اس اساں موضوع سخن بنڑاندے رہنڑا چاہیدے، اکثر تساں دیکھیا ہے کہ عام آدمی آں نے چھوڑ دے کجھ خاصا بظاہر پڑھیا لکھیا لیڈر یا نمائندہ آدمی وی تصویرلا کے اس اتا اس طرحاں دی تحریر پوسٹ کر چھڑیں؛ ''کپ بلند نسل دے فلائرکے دیاں گلاں سنڑو۔ رخ دی لعنت اس دے جھڑیں آلے دیہاڑے تے۔'' ہوڑاں نے ایہہ چاہیدا کہ کہدے اساں کسی لیڈر یا عام آدمی دے وی کردار یا کارکردگی تا کوئی اعتراض کردے آں تے اس آں سلجھے دے انداز نال دائرکل ساڑیں رخ کے واضح طور تے پیش کراں، اساں آں احساس ہوڑاں چاہیدے کہ اس کل دے پاسے اپڑیں شناخت وی بنڑایا کر دے ہوندے آں، پوسٹ لگائڑاں آلے دے چند دوستاں توں علاوہ ہر شخص اس آں دے لیکھ مندا جاریا ہوندا اے کیوں کہ اساں اس دور توں لنگدے پئے آں جس اچ جتھ تے جھمبھ توں کوئی برائی دکڑیں آسطے ہنڑ اساں دے پتے چڑی ذری ساہ ضیفہ اس توں پہلے پرنٹ تے الکٹرانک میڈیا دا زمانہ ایہا ہنڑ اجدوں کسی نہ کسی طرحاں اپڑیں بچا آسطے مصروف کارا ے چونکہ کجھ عرصہ پہلے تک اس تک ہر آدمی دی رسائی نئیں ہوندی ایہی اس آسطے پکڑاں پہلی چھاتی تو بعد کوئی اس دا ئرے دے اندر پکڑیاں پچ کامیاب ہوندا ایہا بک ضابطہ کارے اخلاقیات دا نظام ایہا، خبر دی صحت آں چھانڑاں دا خاص طور تے اہتمام کیتا جلدا ایہا، لفظاں دے انتخاب دے تلفظ آسطے الگ توں ایک نہم نظر رخدی ایہی ادارے دیاں مالکاں نے انتظامیہ آں ادارے دی ساخ مالی فیدیاں توں زیادہ عزیز ہوندی ایہی ماہر اجے ہجر کجھ عرصہ ہور اس نے اساں نے مسلط رہنڑاں اے اس عرصہ دی طوالت کتنے سالاں یا دہائیاں نے محیط رہسی کہٹ توں کہٹ من اس بارے پچ اندازہ لائیوں تو قاصر آں۔ چوں کہ ہر مندے چنگے دی اِس تک رسائی اے۔ اس آسطے اِس اتا ہوڑاں آئی جھائیاں یا بدرائیاں آں اساں موضوع سخن بنڑاندے رہنڑا چاہیدے، اکثر تساں دیکھیا ہے کہ عام آدمی آں نے چھوڑ دے کجھ خاصا بظاہر پڑھیا لکھیا لیڈر یا نمائندہ آدمی وی تصویرلا کے اس اتا اس طرحاں دی تحریر پوسٹ کر چھڑیں؛ ''کپ بلند نسل دے فلائرکے دیاں گلاں سنڑو۔ رخ دی لعنت اس دے جھڑیں آلے دیہاڑے تے۔'' ہوڑاں نے ایہہ چاہیدے کہ کدے اساں کسی لیڈر یا عام آدمی دے وی کردار یا کارکردگی تا کوئی اعتراض کردے آں تے اس آں سلجھے دے انداز نال دائرکل ساڑیں رخ کے واضح طور تے پیش کراں، اساں آں احساس ہوڑاں چاہیدے کہ اس کل دے پاسے اپڑیں شناخت وی بنڑایا کر دے ہوندے آں، پوسٹ لگائڑاں آلے دے چند دوستاں توں علاوہ ہر شخص اس آں دے لیکھ مندا جاریا ہوندا اے کیوں کہ اساں اس دور توں لنگدے پئے آں جس اچ جتھ تے جھمبھ توں کوئی برائی دکڑیں آسطے ہنڑ اساں دے پتے چڑی ذری ساہ ضیفہ اس توں پہلے پرنٹ تے الکٹرانک میڈیا دا زمانہ ایہا ہنڑ اجدوں کسی نہ کسی طرحاں اپڑیں بچا آسطے مصروف کارا ے چونکہ کجھ عرصہ پہلے تک اس تک ہر آدمی دی رسائی نئیں ایہی اس آسطے پکڑاں پہلی چھاتی تو بعد کوئی اس دا ئرے دے اندر پکڑیاں پچ کامیاب ہوندا ایہا بک ضابطہ کارے اخلاقیات دا نظام ایہا، خبر دی صحت آں چھانڑاں دا خاص طور تے اہتمام کیتا جلدا ایہا، لفظاں دے انتخاب دے تلفظ آسطے الگ توں ایک نہم نظر رخدی ایہی ادارے دیاں مالکاں نے انتظامیہ آں ادارے دی ساخ مالی فیدیاں توں زیادہ

اشعر نشر

سعید اشعر

hindkowanweekly@gmail.com

کر وفرا سے اساں لوکاں آں بحر نہ آسن'' انہاں میری نصیحت چوکاں نال بن کہدی اے ایہہ اِی وجہ اے کہ ہونڑاوہ گل دے کتیاں کولوں محفوظ نئیں سوشل میڈیا دے اس بے کراں سمندر پچ ہوئڑ ہر شخص اپڑیں طور تا ملاح بنڑ بیٹھیا اے۔ مگر افسوس کہ بہوں ساریاں آں تے پاہ دیاں بنڑاں دی تیزرا سے نہ سہاں دا کوئی اندازہ۔ انہاں بچوں اکثر آں صرف اپڑیں واز سنوائی دیندی اے، دوئیاں دے شور نال انہاں آں کجھ سوکار نئیں۔ ایہے حالات پچ بلاغت تے فصاحت جیسے الفاظ بس لغتاں دے کسی پہلے ہویے گوشے چڑھ دبک کے رہ گیے ہن۔ ہوئڑ اظہار دے ناں تا بنڑیاں فیشن بنڑ چکیا اے۔ لفظاں دا وزن، مفہوم دی سعادت قاری محمد رضاالحق دے صحبے پچ ائی۔ مشہور نعت خواں محمد عبداللہ چشتی سنڑ عقیدت دے پھل بکھیر سرور کائنات آقائے دو جہاں حضرت محمد صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم پیش کیتے تے دلاں پچ نور نور پہر دی ہووے، اے معذور امریکی عیسائی گلیمارے زیر انتظام جلاویں ولے پڑھیاں دے مرکز یا اولڈ ہاؤس آئے بسترے تے پیا ہویا وے اک رات اس نے نیٹ تے سرچ کر کے اسلام دا مطالعہ کیتا تے آپ اِی کلمہ سکھ کے مسلمان ہویا، وت اس نے نیٹ دے ای استاد ٹیوٹر کے قرآن پڑھنا شروع کیتا وت اک مصری مرتد نوجوان نوں اس نے مسلمان کیتا، مرنے سی پہلے اوہ ڈبل چیئر تے میت بی جاڑیں لگا یا اس دی کہانڑی حیرت انگیز کہانڑی اے دوسرے امریکی نو مسلم ڈاکٹر جوزف لمبارٹ دا قصہ بی عجیب اے اس دا اسلام نام پچھ شاکر عبدالحق اے، اُناں نے چرچ اُچ وڈا ہویا جدو جارج واشنگٹن یونیورسٹی اچ پروفیسر سید حسین نصر نال اُناں دی ملاقات ہوئی تے اسلام دا مطالعہ کیتا تے مسلمان ہویا وت اُناں نے مغرب اُچ مسلماناں دی بنیاد پرستی دے حوالے نال پائی جاڑیں ولی غلط فہمیاں دے خلاف دلائل دے براہین دے نال تحقیقی کتابیاں لکھ کے اسلام تے مسلماناں دا دفاع کیتا ہاں اِی ایمان افروز کہانڑی اچ مادام شہدا ڈیوٹ دی بی اے اس دا سچی نام شہیدا کوڈوریا آرکیٹیکٹ دی مشہور سنگر ائی تیس سال دی عمر اُچ اس دے البم یورپ تے امریکہ اچ مشہور ہوئے ائے اس نے آئز لینڈ دے مسلمان پاکستانی نژاد داعی شیخ عمر القادری دے سامڑیں اسلام قبول کیتا، باقی زندگی اُس نے پردہ کر کے اسلام دی دعوت پھیلاویں اچ گزاری جدو اوہ فوت ہوئی تے ہزاراں مسلمان جنازے اچ شریک ہوئے، شیخ عمر نے آپ نماز پڑھائی، اس طراں ہر نومسلم دی کہانڑی آپڑے اندر عبرت، دعوت تے ایمانی طاقت دے کئی پہلو رکھ دی اے۔ نومسلم شخصیات دے اے حالات ملکی اخبارات تے رسائل و جرائد سے وکھرا وکھرا اکالم دی صورت اُچ لکھے گئے اے، کتاب اُچ اناں اکٹھا کرنے دے بعد اناں اچ اجیا باہمی ربط پیدا ہو گیا ہے وے کہ اک ای نشست اُچ اک ای کتاب وے لکھے ہوئے مضامین دا گماں ہوندا وے تے اے مصنف مولانا ضیاء الرحمان چترالی دے گلدستے تے زورِ قلم دا اعجاز ہے کتاب دا ابتدائیہ 60 ورخیاں اچ مذہب دی ضرورت تے اہمیت دا بخوبی احاطہ کردا وے تے مذاہب عالم اُچ اسلام دی حقانیت وصداقت دا مدلل بیانیہ پیش کردا وے۔

بشکریہ روزنامہ آج پشاور (مترجم بلال احمد)

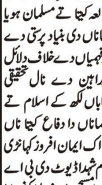

داد بیداد

ڈاکٹر عنایت اللہ فیضی

drfaizibalim@gmail.com

روشنی دے مسافر

دی نزاکت تے لہجے دی تہذیب کسی پرائیں تہذیب دے نوادرات محسوس ہوندے نیں۔ لیکن شاید ہجراں دی سب کجھ ختم مینھ ہویا۔ کجھ لوک ہونڑ دی نیں جیہڑے اس شور بچ گل کڑاں دا سلیقہ جانڑدے نیں۔ جیہڑے جانڑدے نیں کہ گل صرف کڑاں نال مینھ ہندی، اس دے اندر روح دی ہونڑیں چاہیدی اے۔ جیہڑی بوٹے دے تنے بچ رس ہونڑا اے تے شاخاں لہلہانڑیاں نیں۔ انہاں دے لفظاں بچ اوہ رس باقی اے۔ اوہ کسی بجائے سوچڑاں تا محبور ہو جیلے۔ ایہہ ای بلاغت دا کمال اے کہ اوہ قائل وی کردی اے تے نرم وی رخدی اے۔ ساڈے معاشرے بچ گفتگو دی تہذیب دا زوال شاید اسی دیہاڑے شروع ہویے جدوں گل کڑاں آلے سنڑاں آے آلی جگہ گھراں شروع کر چھڑیا اے۔ ہوئڑ ہر گفتگو بک معرکہ اے، ہر رائے بک جنگ۔ لوک دلیلاں دے بجائے الزماں بال جتراں اچ چاہندے نیں۔ زباناں تلواراں بنڑ گیہاں نیں تے تحریراں میدانِ جنگ۔ اپچ چ اوہ ای شخص نایاب اے جیہڑا ٹھہر کے بولے، جیہڑا جلدے دے اندر سارہ دے، جیہڑا خطاب اُس موقع دیوے کہ اوہ وی کجھ آکھے۔ ایہہ ای اصل بلاغت اے کہ تساں دے لفظاں بچ نرمی ہووے مگر کمزوری نہ ہووے، قوت ہووے مگر شور نہ ہووے۔ جتھو اوہ بندھیا ہویا کہ اتنا جیہڑا خموش اے، مگر اس دی خموشی بچ وقار اے۔ تے اوہ ای وقار بک مہذب ذہن دی پہچانڑ اے۔ دنیا ہمیشاں ہتھیاراں دے وقار نال ادا کیتے جلدے نیں، اوہ ویلے دے پتھراں تا دل کٹھے چھوڑ جلدے نیں۔ سوشل میڈیا دے اس ہنگامے بچ کدے کوئی بک چیز زندہ رہنڑاں چاہیدی اے تے اوہ بلاغت ای اے۔ اوہ ای بلاغت جیہڑی انسان آں جانور توں ممتاز کردی اے تے لفظ آں گالی بنڑاں توں بچانڑدی اے۔

شاعرہ ماہین امجد

کیتا۔ ماہین امجد سنڑ آپڑیں شعری سفر تے اپڑیں استاداں تے ہور تعلون کرنا والیاں دا شکریہ ادا کیتا۔ اس آپڑیں ماں، بیٹوں پھل تے خاص مرزماں دی صدارت کرنا والے کو خاص طور تے تیار کرائے گئے سونڑ ے نمائش پالیاں دے تحائف پیش کیتے۔ ایہ بچ عبدالوحید سنگل سنڑ یا اپڑیں شائع شدہ کتاباں دے نسخے معزز مزماناں کو تحفہ بچ پیش کیتے۔ موقعے دی مناسبت نال معروف اے تے پڑھے گئے مقالے دی تعریف کیتی۔ میں کہ گل کرساں کہ اگر تقریب اردو بچ ہوندی، ساری گل کجھ اردو بچ ای ہوندی تے یقینی طور تے بچ چنگا ہوندا، میں اس حوالے نال گل کرساں۔ ہزارے بچ اج کل ادبی تقریبہاں زور شور نال شروع ہن، ڈھوڈیال، مانسہرہ، ہری پور، حویلیاں، ایبٹ آباد پروگرام ہو چکیے اگے بی بچ پروگرام تیاری چل دیہ، سائیاں آرگنائزیشن بچ 31 اکتوبر نوں بک پروگرام ہوئی، سراج نحوی دی کتاب دی تقریب بی ہوئی۔ امید اے بڑے کل ہونڑ ویں نسل نوں اگے آنڑاں بچ تعاون کرسن۔

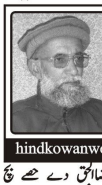

اختر شماریاں

محمد اختر نعیم

hindkowanweekly@gmail.com

دے معروف ادیب تے ماہر تعلیم ڈاکٹر عادل سعید قریشی بی خاص مزماناں بچ شامل آسے۔ اس تقریب دی نظامت دے فرائض اباسین آرٹس کونسل دے مشیر ادبیات عبدالوحید سنگل سنڑ سونڑ سنبالے۔ تلاوت کلام پاک دی سعادت قاری محمد رضاالحق دے صحبے پچ ہوئی۔ مشہور نعت خواں محمد عبداللہ چشتی سنڑ عقیدت دے پھل بکھیر سرور کائنات آقائے دو جہاں حضرت محمد صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم پیش کیتے تے دلاں پچ نور نور پہر دی ہووے، اردو ریڈیو ٹرسٹ دے شاعرہ ام مشتاق دے عبدالوحید سنگل سنڑ ایہہ مقالے پیش کیتے۔ حاضرین سنڑ دوئڑاں مقالیاں کو بڑے غور تے دلچسپی نال سنڑیا تے انہاں دی تعریف کیتی۔ اس موقعے تے کتاب ٹل شاعرہ تا پروفیسر احوالینال کرنل (ر) (احتشام، ارم مشتاق، پروفیسر ممتاز حسیر سابق پرنسپل گورنمنٹ پوسٹ گریجویٹ کالج نمبر 1 ایبٹ آباد، ڈاکٹر عادل سعید قریشی تے ہر پروفیسر ثقافتہ عامر سنگل گلہ کردے ہویاں ماہین امجد دی شعری اٹھان نال بک تابناک مستقبل دی شمع روشن ہوندیاں دی اے۔ ماہین امجد دے والد ڈاکٹر امجد یوسف سنڑ خطاب بچ ماہین دی تعلیم وتربیت تے نال اِی اس شاعرانہ صلاحیتاں دے بارے حاضرین نوں دسیا، نال اِی اس تقریب دے منتظمین، عبدالوحید سنگل اور خالد وحید قریشی دی خدمات کو نوں بچ چنگا آخیا تے انہاں دا شکریہ ادا کیتا۔ ماہین امجد سنڑ آپڑیں شعری سفر تے اپڑیں استاداں تے ہور تعلون کرنا والیاں دا شکریہ ادا کیتا۔ اس آپڑیں ماں، بیٹوں پھل تے خاص مزماناں دی صدارت کرنا والے کو خاص طور تے تیار کرائے گئے سونڑ ے نمائش پالیاں دے تحائف پیش کیتے۔ ایہ بچ عبدالوحید سنگل سنڑ یا اپڑیں شائع شدہ کتاباں دے نسخے معزز مزماناں کو تحفہ بچ پیش کیتے۔ موقعے دی مناسبت نال معروف اے تے پڑھے گئے مقالے دی تعریف کیتی۔ میں کہ گل کرساں کہ اگر تقریب اردو بچ ہوندی، ساری گل کجھ اردو بچ ای ہوندی تے یقینی طور تے بچ چنگا ہوندا، میں اس حوالے نال گل کرساں۔ ہزارے بچ اج کل ادبی تقریبہاں زور شور نال شروع ہن، ڈھوڈیال، مانسہرہ، ہری پور، حویلیاں، ایبٹ آباد پروگرام ہو چکیے اگے بی بچ پروگرام تیاری چل دیہ، سائیاں آرگنائزیشن بچ 31 اکتوبر نوں بک پروگرام ہوئی، سراج نحوی دی کتاب دی تقریب بی ہوئی۔ امید اے بڑے کل ہونڑ ویں نسل نوں اگے آنڑاں بچ تعاون کرسن۔

ریاض: وزیراعظم شہباز شریف نال بورج برانڈ دے سربراہ تے سی ای او ملاقات کردے پئین

خشک موسم، پشور اُچ بخار، کھنگ تے سینے دی بیماریاں پھیلڑیں لگیاں

شہر اُچ دن وخت موسم خشک گرم تے رات نوں موسم ٹھنڈا ہو جاندا وے

پشور (ویب ڈیسک) پشور اُچ خشک موسم دی وجہ نال بیماریاں پیدا ہو گئیاں ڈن، بخار، کھنگ تے سینے دی بیماریاں تیزی نال موسم دی تبدیلی دی وجہ نال پیدا ہو گئیاں ڈن، پشور اُچ دن وخت موسم خشک تے گرم جد کہ رات نوں موسم ٹھنڈا ہو جاندا وے۔ پشور اُچ سویلے سویلے ٹھند دی وجہ نال مختلف مقامات تے ٹریفک دا نظام پی بڑا ای متاثر ہویا وے۔ پشور اُچ موسمیاتی تبدیلیاں دی وجہ نال اکتوبر ختم ہونڑیں والا وے بڑے ہونڑ نکل ٹھنڈ شروع ہی ہو گئی، ٹھنڈے شروع نہ ہونڑیں دی وجہ نال مختلف بیماریاں پی تیزی نال ودھ دی پئیاں، بارشاں پی نہ ہونڑیں دے برابر اُن، بارشاں دے نہ ہونڑیں دی وجہ نال بچیاں اُچ سب تی زیادہ بیماریاں تیزی نال پیدا ہوندی پئیاں۔ شہر دے کئی مختلف مقامات تے چلڈرن سپیشلسٹ، اسپتالاں، گلیاں، محالیاں تے کلینکس اُچ بخار سمیت دیگر بیماریاں اُچ مبتلا مریضاں دی ڈڈی تعداد علاج وسے آندے پئین۔

پاکستان تے افغان طالبان دے درمیان مذاکرات بے نتیجہ مُک گئے

مذاکرات اُچ پاکستان آپڑے پیش کردہ منطقی مطالبات تے قائم اے

استنبول (ویب ڈیسک) پاکستان تے افغان طالبان دے درمیان استنبول اُچ ترے دناں سی جاری رہیڑیں ولے لمڑے مذاکرات بے نتیجہ مُک گئے۔ سفارتی ذرائع دے مطابق پاکستان تے افغان طالبان دے درمیان ترے دناں سی مذاکرات جاری اے، ہوز بے نتیجہ مُک گئین، ثالث ملکاں دی طرف سی فریقین نوں دوبارہ مذاکرات تے آمادہ کرنے دی کوشش کیتی جاندی پئی اے۔ ترکی دے شہر استنبول اُچ مذاکرات دا نتیجہ اُمید دی بی ڈھیر ٹوٹ گئی۔ ذرائع دے مطابق مذاکرات اُچ پاکستان آپڑے پیش کردہ منطقی مطالبات تے قائم اے تاہم افغان طالبان دا وفد پاکستانی مطالبات نوں پوری طراں منڑیں وسے تیار نئیں۔

پشور اُچ ڈینگی دے نال ملیریا دے کیساں اچ اضافہ ہونڑیں لگا

پشور (ویب ڈیسک) پشور اُچ ڈینگی دے نال نال ملیریا کیساں اچ بی اضافہ ہونڑیں لگا وے، ڈینگی تے ملیریا دے ٹیسٹ وسے لیبارٹریاں نے آپڑی فیساں اچ سو فیصد ٹکل دا اضافہ کرتا وے، ڈینگی وائرس نال زندگیاں ضائع ہو کہ سینکڑاں دی تعداد اُچ مریض سرکاری تے غیر سرکاری اسپتالاں کہراں اچ زیر علاج اُن، بڑے انتظامیہ تے بلدیاتی نمائندے محکمہ صحت دے خاتمے تے مریضاں نوں بہتر علاج دی سہولتاں دینڑیں اچ ناکام ہوگئی اے۔ شہریاں نوں ڈینگی مچھر دے رحم و کرم تے چھوڑ دتا وے۔ ڈینگی دے نال نال ملیریا کیساں اچ بی اضافہ ہویا وے، انتظامیہ بے حسی دی وجہ نال ڈینگی تیزی نال پھیلڑیں لگا وے۔

پاک سعودیہ اقتصادی تعاون فریم ورک لائچ کرنے دا اعلان

فریم ورک دے ترجیحی شعبیاں اچ توانائی، صنعت، کان کنی، انفارمیشن ٹیکنالوجی، سیاحت، زراعت، تے غذائیت حفظ شامل اُن، شہباز شریف

ریاض (مانیٹرنگ ڈیسک) پاکستان تے سعودی عرب نے اقتصادی تعاون دا فریم ورک شروع کرنے تے اتفاق کیتا وے۔ فریم ورک دے ترجیحی شعبیاں اچ توانائی، صنعت، کان کنی، انفارمیشن ٹیکنالوجی، سیاحت، زراعت تے غذائی تحفظ شامل اُن۔ وزیراعظم محمد شہباز شریف نے سعودی ولی عہد وزیراعظم شہزادہ محمد بن سلمان بن عبدالعزیز دے درمیان ملاقات دا مشترکہ اعلامیہ جاری کردتا گیا وے جس اُچ کہیا گیا وے کہ ولی عہد وزیر اعظم سعودی عرب، شہزادہ محمد بن سلمان بن عبدالعزیز ال سعود نے وزیراعظم محمد شہباز شریف دی ملاقات دے دوران سعودی عرب تے اسلامی جمہوریہ پاکستان دے درمیان 127 اکتوبر نوں ریاض اُچ ہونڑیں ولی ملاقات دے دوران اقتصادی تعاون دا فریم ورک شروع کرنے تے اتفاق ہویا، اے پیش رفت مملکت سعودی عرب تے اسلامی جمہوریہ پاکستان دے درمیان تقریباً اٹھ دہائیاں تے محیط تاریخی شراکت کیتی۔ مضبوطی دے دتوں ملکاں دی قیادت نوں متحد کرنے ولے پہائی چارے تے اسلامی یکجہتی دے مضبوط رشتے دی عکاسی اے، اے فریم ورک دونوں ملکاں دے مشترکہ اقتصادی مفادات تے بنی اے تے اناں دی تکمیل وسے تجارت تے سرمایہ کاری دے تعلقات نوں مضبوط بنڑائیں وسے دونوں ملکاں دی باہمی خواہش دا مادہ وے۔ فریم ورک دے تحت اقتصادی، تجارتی، سرمایہ کاری تے ترقیاتی شعبیاں اچ کئی اسٹریٹجک تے اعلیٰ اثرات دے حامل منصوبیاں تے تبادلہ خیال کیتا جاسی جیڑا دونوں ملکاں دے درمیان تعاون مضبوط بنڑائیں، بجی شعبے دے اہم کردارنوں ودھائیں تے تجارتی تبادلے نوں ودھائیں تے اچ معاون ثابت ہوسن۔ فریم ورک دے ترجیحی شعبیاں اچ توانائی، صنعت، کان کنی، انفارمیشن ٹیکنالوجی، سیاحت تے غذائی تحفظ شامل اُن۔ اعلامیے دے مطابق پاکستان تے سعودی عرب اس وخت کئی مشترکہ اقتصادی منصوبیاں دے حوالے نال تعاون تے کم کردے پئین۔

کُکڑیاں برڈ فلو سمیت موسمیاتی بیماریاں پھیلڑیں لگیاں

پشور (ویب ڈیسک) کُکڑیاں اچ برڈ فلو سمیت موسمیاتی بیماریاں پھیلڑیں لگیاں ڈن جد کہ درجناں کُکڑیاں مرنے لگیاں ڈن۔ جنگلی پرندیاں اچ اموات تیزی نال ہوئیڑیں لگیاں ڈن۔ شہر دے مختلف مقامات تے برڈ فلو تے موسمیاتی بیماریاں تیزی نال پھیلڑیں لگیاں ڈن۔ دو ہمیڈیاں دے دوران مختلف فارماں اچ وائرس پھیلڑیں دی تصدیق بی کیتی جا چکی اے۔ لائیوسٹاک ذرائع دے مطابق پشور اُچ مختلف کُکڑیاں دے کاروبار نال وابستہ کاروباری مراکز دے علاوہ پشور چارسدہ صوابی مردان اُچ کُکڑیاں دے فارمز اچ کئی مختلف بیماریاں تیزی نال لگی ہوئیاں۔

34 مہاجر کیمپاں نوں 15 نومبر تکل خالی کرنے دی ہدایات

پنجاب، آزاد کشمیر سی مہاجرین پشور تے صوبے نوں منتقل ہوندے پئین

پشور (ویب ڈیسک) 34 مہاجرین کیمپاں نوں 15 نومبر تکل خالی کرنے دی ہدایات کردتی گئیاں ڈن، صوبے اچ مجموعی طور تے 42 مہاجر کیمپاں نوں بند کرنے دی نوٹسز جاری کیتے گئے ڈن، جناں اچ ہوشتک اٹھ کیمپاں نوں بند کیتا گیا وے۔ غیر رجسٹرڈ کیمپاں دے خلاف کارروائی تیز کر دتی گئی اے۔ آندہ دناں اچ مزید کیمپاں نوں بی بند کرتا جاسی۔ کیمپاں نوں بند کرنے دی ڈیڈ لائن آندہ مہینے دی پندرہ تاریخ مقرر کردتی اے۔ جد کہ دوئی طرف مہاجرین دی واپسی دا سلسلہ بی جاری اے۔ مہاجرین دی وطن واپسی دے سلسلے اچ پچھلے دناں اچ درجناں خاندان وطن واپس چلے گئے ڈن مہاجرین دے وطن واپسی دا سلسلہ شروع ہوئیں دے باوجود پنجاب، آزاد کشمیر سی مہاجرین پشور تے صوبے اچ منتقل ہوندے پئین۔ جس دی وجہ نال پشور دی آبادی اچ مسلسل اضافہ ہوندا پیا وے۔

احتجاج تے تہرنیاں نال صوبے دے عوام نوں کوئی فیدہ نئیں، امیر مقام

کے منطق اے ک وزیر اعلیٰ کابینہ وسے اک قیدی نال ملاقات دے محتاج اُن

پشور (ویب ڈیسک) وفاقی وزیر امیر مقام نے کہیا وے کہ پختونخوا حکومت بغیر کابینہ دے کمراں چل پئی اے منتخب ہوکے وزیر اعلیٰ بنڑیں تے اے کے منطق اے کہ اوہ کابینہ وسے اک قیدی نال ملاقات دے محتاج اُن۔ خیبر پختونخوا دے عوام نے دھنگر واں سی ملک نوں بچائیں وسے قربانیاں دتیاں ڈن، تہرنیاں تے احتجاج نال نہ تاقیدی رہا ہوسی تے نہ ای حکومت تبدیل ہوسی، احتجاج تے تہرنیاں نال صوبے دی عوام نوں کوئی فیدہ نہ ہوسی بلکہ اس صوبے دی عوام نوں سڑکاں دی بندش تی وجہ نال نقصانات دا سامنڑاں کرنا پیندا وے اوہ پشور اُچ اے این پی دے رہنما اراب زرین عمر دا اے این پی نوں چھوڑ کے باقاعدہ طور تے مسلم لیگ ن اُچ شمولیت دا اعلان کیتا۔ اُناں نے کہا کہ دیگر صوبے آپڑے وسائل نال آپڑی عوام دی خدمت کردے پئین۔

اسلام آباد: وزیر اعلیٰ خیبر پختونخوا احمد سہیل آفریدی سپریم کورٹ دے بار میڈیا نال گل کتھ کردے پئین

صنعتی شعبے نوں ترقی دے کے ای بیروزگاری دا خاتمہ ممکن ہوسی، سہیل آفریدی

صوبائی پاور ٹرانسمیشن لائن دے قیام تے کام دی رفتار تیز کیتی جاوے، صنعتاں تے عوام نوں سستے ریٹ تے بجلی دی فراہمی ممکن ہوسی

پشور (ویب ڈیسک) وزیر اعلیٰ خیبر پختونخوا محمد سہیل آفریدی نے پورے صوبے اچ ڈسٹرکٹ تے تحصیل کمپلیکسز دے قیام دے نویں منصوبیاں وسے زمین دی خریداری اک مہینے اچ مکمل کرنے دی ہدایت کیتی اے تے کہیا وے کہ نویں کمپلیکسز دے قیام نال عوام نوں خدمات اناں دے کہراں دی دہلیز تے مل سن۔ وزیر اعلیٰ نے صوبائی پاور ٹرانسمیشن لائن دے قیام تے بی کم دی رفتار تیز کرنے دی ہدایت کیتی تے کہیا کہ صوبے دی آپڑی ٹرانسمیشن لائن سی صنعتاں تے عوام نوں سستے ریٹ تے بجلی دی فراہمی ممکن ہوسی۔ اُناں نے کہیا کہ صنعتی شعبے نوں ترقی دے کے ای بیروزگاری دا خاتمہ ممکن ہوسی۔ پیر دے دن محکمہ منصوبہ بندی و ترقیات دے اک اجلاس دی صدارت کردے ہوئے وزیر اعلیٰ نے صوبے اچ جاری ترقیاتی منصوبیاں دے مقررہ وخت دے مطابق پیشرفت کیتی۔ بنڑائیں دی ہدایت کیتی اے۔

شہر دے تاریخی تجارتی مراکز دے آسے پاسے ہتھ ریڑھیاں دی پہرمار

پشور (ہندکوان نیوز) شہر دے تاریخی تجارتی مراکز قصہ خوانی، مسگراں، چوک یادگار، اشرف روڈ تے ہیرج کمبھل کہاردے آسے پاسے ہتھ ریڑھیاں، غیر قانونی لوڈنگ ان لوڈنگ تے سوزوکی و موٹر سائیکل سٹینڈ نے ٹریفک نظام مفلوج کرتا وے۔ مرکزی بزاراں دی سڑکاں پر وخت جام، ہنڈیاں ڈن۔ متعلقہ اداریاں نے سمتی نیتر پُب کیتی ہوئی اے۔

کیپٹل میٹرو پولیٹن نے ٹریفک پولیس دا بورڈ دا مشترکہ آپریشن

پشور (ویب ڈیسک) کیپٹل میٹرو پولیٹن دے ڈائریکٹر جنرل قدیر نصیر دی ہدایت تے ڈپٹی ڈائریکٹر ویسٹ زون عابد علی نے چیف ڈیولپنگ (اسٹیکلز قیصر باچہ، ارباب امین حیدر نے ڈی ایس پی ٹریفک دے ہال بورڈ بزار اچ تجاوزات دے خلاف گرینڈ آپریشن کیتا اس دوران اُناں نے ڈکاناں کی بار پیا ہویا ترے گڈی سامان قبضے اچ لے لتا جد کہ سرکاری کم اُچ مداخلت کرنے تے بارہ افراد نوں گرفتار کرتا گیا۔ کیپٹل میٹرو پولیٹن انتظامیہ دے خلاف آپریشن جاری رہی تے کسی دے نال بی رعایت نہ کیتی جاسی۔ اُناں تاجراں نوں ہدایات جاری کیتیاں کہ اوہ آپڑا قیمتی سامان دکاناں دے اندر رکھن بصورت دیگر آپریشن وسے تیار رہڑن۔

ہزارہ دیاں خبراں

کمشنر ہزارہ دی صدارت اچ یوم سیاہ کشمیر دے موقع تے تقریب

ہزارہ (خبر نگار) کشمر ہزارہ ڈویژن فیاض علی شاہ دی صدارت اچ ایبٹ آباد اچ یوم سیاہ کشمیر دے موقع تے ایک پروقار اور پرجوش تقریب ہوئی۔ ڈپٹی کمشنر ایبٹ آباد سرمد سلیم اکرم، ایڈیشنل ڈپٹی کمشنر فہر علی، مختلف افسران، تعلیمی اداروں دے طلباء تے طالبات، سول سوسائٹی دے نمائندے تے شہریاں نے شرکت کیتی۔ تقریر اچ کشمیری عوام نال یکجہتی دے طور تے مختلف پیش ہوئے، طلبہ نے ٹیبلو، ملی نغمے، قتاریہ اور کشمیری ترانے پیش کیتے، یک منٹ دی خاموشی بی اختیار کیتی گئی تا کہ شہدائے کشمیر نوں یاد کیتا جاسکے۔

عوامی شکایات داوخت تے ازالہ کیتا جاسی، رشید احمد

ہزارہ (خبر نگار) وفاقی محتسب ریجنل سیکرٹریٹ ایبٹ آباد دے ریجنل۔ انچارج رشید احمد صیب نے شکیات دے بروقت ازالے واسطے اقدامات ہور تیزی دا اعلان کیتا تے آخیا کہ وفاقی محتسب ریجنل سیکرٹریٹ ایبٹ آباد تحت عوامی خدمت، فوری انصاف تے عمل درآمد نوں یقینی بڑایا گیا، عوام شکایت واسطے ریجنل دفتر نال رابطہ کرن۔

صوابی، سیکرٹری محکمہ اوقاف مذہبی و اقلیتی امور کے پی کے عنایت اللہ وسیم کاہرہ دے ممتاز صحافی عبدالواحد نال گل کتھ کردے پئین

مانسہرہ اچ پاکستان کرکٹ بورڈ دے زیر اہتمام سکولز ٹورنامنٹ دی رنگارنگ تقریباں

ہزارہ (خبر نگار) مانسہرہ اچ پاکستان کرکٹ بورڈ دے زیر اہتمام سکولز ٹورنامنٹ دی رنگارنگ تقریباں مک گیاں۔ کرکٹ دے فائل اچ گورنمنٹ ہائر سیکنڈری سکول نمبر 3 مانسہرہ نوں فاتح قرار دتا گیا۔ فائل تقریب اچ ایم ڈی ایسے دے چیئرمین ضمیر جاوید، ڈی ایس پی مانسہرہ کیڈٹ فاروق، ڈی سی او عابداللہ نے شرکت جدوں خاص مزمان آسے۔

خان صاحب راجہ عبدالرحمن خان

پرانڑیاں یاداں۔ ہندکوان سلسلہ خان صاحب راجہ عبدالرحمن خان گگری ٹوئیل ضلع ایبٹ آباد۔ رہائرڈ ڈی ایس پی آسے 1937 اچ صوبہ سرحد دی دے اسمبلی دے رکن منتخب ہوئے۔ 1943 اچ سردار اورنگزیب خان دی کابینہ اچ وزیر اطلاعات بنڑے۔ 1946 دے عام انتخابات اچ مسلم لیگ دے ٹکٹ تے حصہ لیا تے پورے صوبے اچ سب توں زیادہ 1.4 وفیصد ووٹ حاصل کیتے۔ اسی سال، 1946 اچ فات پائی۔

ہزارہ دیاں خبراں

مولانا انور شاہ نے قائمقام میئر دا چارج سنبھال لتا

پشور (ہندکوان نیوز) مولانا انور شاہ نے قائمقام میئر دا چارج سنبھال لتا۔ چیئرمین عمران سالارزئی آفریدی خان نے اناں دا چیئرمقام کردے ہوئے بکلاں دا گلدستہ پیش کیا۔ میئر پشور حاجی زبیر علی نے اناں نے جیڑا اعتماد کیتا اس تے پورا لتھے تے عوام دی خدمت دا سلسلہ جاری رہ وی۔

کشمیری عوام کئی وریاں سی بھارت دے ظلم و جبر دا شکار اُن، روبینہ خالد

کشمیریاں نوں بھارت دی طرف سی نسل کشی، قتل تے کئی ظلم برداش کرنے پیندے ڈن

اسلام آباد (ویب ڈیسک) چیئرپرسن بے نظیر انکم سپورٹ پروگرام سینیٹر روبینہ خالد نے یوم سیاہ کشمیر تے پیغام جاری کردے دسیے کہیا وے کہ 27 اکتوبر 1947 اچ پاکستان دا اوہ کالا دن اے جدو بھارت نے زبردستی کشمیر دی سرزمین تے آپڑا قبضہ جمایا۔ سینیٹر روبینہ خالد مقبوضہ کشمیر دی عوام کئی وریاں سی بھارت دے ظلم و جبر دا شکار اے۔ سینیٹر روبینہ خالد نے کہیا کہ کشمیر دی عوام نے انقلاب وسے کافی نقصان چکا وے۔ مقبوضہ کشمیر دی عوام نوں بھارت دی طرف سی نسل کشی، قتل تے کئی ظلم برداش کرنے پیندے ڈن۔

پشور: گورنر خیبر پختونخوا فیصل کریم کنڈی پاک جیمز ایکسپورٹرز ایسوسی ایشن دے زیر اہتمام تقریب اچ شرکا نوں ایوارڈ دیندے پئین

قیام امن وسے سارے مکاتب فکر نوں مل کے کم کرنا ہوسی، فیصل کنڈی

خیبر پختونخوا نوں ہنر، وسائل تے مواقع دے لحاظ نال پاکستان دا مضبوط ترین صوبہ بنڑایا جاسی، گورنر خیبر پختونخوا

پشور (ہندکوان نیوز) گورنر خیبر پختونخوا فیصل کریم کنڈی نے کہیا وے کہ خیبر پختونخوا قیمتی معدنی وسائل نال مالا مال اے تے اگر اس صنعت نوں جدید خطوط تے استوار کیتا جاوے تے اے نہ صرف صوبے بلکہ ملک دی معیشت اچ صوبے دی پچھانڑ اے۔ جیبر پختونخوا نوں ہنر، وسائل تے مواقع دے لحاظ نال پاکستان دا مضبوط ترین صوبہ بنڑایا جاسی، اناں خیالات دا اظہار اُناں نے گورنر ہاؤس پشور اچ پاکستان چیمبر منرل مینوفیکچررز اینڈ ایکسپورٹرز ایسوسی ایشن دے صدر نورالاسن، سابق ترکن صوبائی اسمبلی خالد وقار چغتائی، ایرانی نے افغانستان قونصلیٹ دے نمائندیاں، پشاور چیمبر آف کامرس دے صدر شکیل احمد پتھراں دی صنعت نال وابستہ کاروباری شخصیات نے ماہرین نے شرکت کیتی۔ تقریب اچ 34 شخصیات نوں ایوارڈز بی دتے۔ تقریب اچ پاکستان چیمبر منرل مینوفیکچررز اینڈ ایکسپورٹرز ایسوسی ایشن دے صدر نورالاسن نے خطاب کردے ہوئے کہیا۔ تقریب اُچ گورنر خیبر پختونخوا نے منرل نے چیم سٹون دے شعبہ اچ بہترین کارکردگی دی صنعتوں دی ایوارڈز دتے۔ تقریب اچ پاکستان چیمبر منرل مینوفیکچررز اینڈ ایکسپورٹرز ایسوسی ایشن دی طرف سی منعقدہ تقریب انعامات سی لیطور مہمان خصوصی خطاب کردے ہوئے کہیا۔ تقریب اُچ گورنر خیبر پختونخوا نے منرل نے چیم سٹون دے شعبہ اچ بہترین کارکردگی

جامعہ ہری پور دی مرکزی لائبریری دے طلباء دا اسلام آباد دا مطالعاتی دورہ

معروف شاعر، محقق تے دانشور جاوید اقبال افگار دی سنگت اچ ایہہ علمی اہمیت دا حامل بنڑ گیا، طلبہ ڈن ثقافتی ورثے دے بارے اچ معلومات دتی گئیاں

ہزارہ (خبر نگار) جامعہ ہری پور دی مرکزی لائبریری دے 50 طالبعلماں دا اسلام آباد دا ادبی تے ثقافتی مطالعاتی دورہ ہویا۔ معروف شاعر، محقق تے دانشور جاوید اقبال افگار دی سنگت اچ ایہہ علمی اہمیت دا حامل بنڑ گیا۔ طلبہ سنڑ محمد کاشف خان (سربراہ الغزالی سنٹرل لائبریری) دی نگرانی اچ نیشنل لائبریری آف پاکستان تہمور جائیاں دتھیاں طلبہ نوں قومی دی اداریاں دے نظام کار، خدمات تے قومی علمی و ثقافتی ورثے دے فروغ اچ انہاں دے کردار بارے دسیا گیا۔ نیشنل لائبریری آف پاکستان اچ طلبہ نوں نادر کتب، نوٹی آرکا نیوز تے تحقیقی سہولیات بارے بریفنگ دتی گئی۔ پاکستان اکیڈمی آف لیٹرز دے ادبی ایم، اردو و علاقائی زباناں تے مصنفین دے فلاحی کم بارے دسیا گیا۔ نیشنل کونسل آف دی آرٹس اچ فنون لطیفہ، بصری و اداکاری دے فنون تے ثقافتی ورثے دے تحفظ بارے معلومات دتی گئی جامعہ ہری پور دے جاوید اقبال افگار دی علمی و فکری سنگتوب تے خوشی ہوئی جنہاں دی بصیرت نال کامیابی ملی تے جامعہ ہری پور دے وائس چانسلر صیب داتعاون ملیا۔

جامعہ ہری پور تے طلبہ داستاداں دا اسلام آباد دورے دا گروپ فوٹو

ٹماٹر دی قیمتاں اچ کمی، 180 روپے فی کلو تک پہنچ گئے

پشور (ویب ڈیسک) ایران سی درآمد سوات تے سندھ سی محدود پہنچانے تے سپلائی شروع ہوئیں دے بعد ٹماٹر 180 روپے فی کلو تک پہنچ گئے ڈن، ٹماٹر دی قیمتاں اچ کمی آنڑاں شروع ہوگئی اے۔ پشور اُچ ایرانی ٹماٹر 170 روپے سی 120 روپے تک جد کہ مقامی ٹماٹر 180 روپے جد کہ مقامی ٹماٹر 180 سی 200 روپے تک وک دے پئین۔ مارکیٹ سی افغانی ٹماٹر دا رات تک گیا وے۔

پشور: چیف سیکرٹری خیبر پختونخوا شہاب علی شاہ گورننس امور تے ہفتہ وار جائزہ اجلاس دی صدارت پئے کردین

پبلشر محمد نعمان قیوم نے گندھارا ہندکو بورڈ، پاکستان، پشور دے توسط نال نظام پرنٹرز جنگی محلہ پشور سی چھاپ کے A/4 ریلوے روڈ، ابدرہ، یونیورسٹی ٹائون پشاور سی شائع کیتا، فون نمبر 091-7256262